



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Obrony Narodowej

KON.410.001.04.2018

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Agencja Mienia Wojskowego (dalej Agencja lub AMW), ul. Nowowiejska 26A, 00-911 Warszawa.
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Mateusz Mroz, p.o. Prezesa Agencji Mienia Wojskowego od 11 grudnia 2015 r. do 8 maja 2017 r. oraz Prezes Agencji Mienia Wojskowego od dnia 9 maja 2017 r. do 24 października 2017 r. Dominik Zaremba, p.o. Prezesa Agencji Mienia Wojskowego od 27 października 2017 r. do 30 listopada 2017 r. Krzysztof Milewski p.o. Prezesa Agencji Mienia Wojskowego od 1 grudnia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 3-23)
<i>Podstawa prawna</i>	Art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli – Departament Obrony Narodowej
<i>Kontroler</i>	Adam Gęstwicki, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr KON/1/2018 z dnia 03.01.2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania w 2017 r. planu finansowego Agencji Mienia Wojskowego, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności podejmowanych działań. Ocenie podlegały w szczególności:

- planowanie i wykonanie przychodów Agencji, w tym działania związane z windykacją należności,
- planowanie i wykonanie kosztów i wydatków majątkowych oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji,
- wykorzystanie dotacji z budżetu państwa,
- gospodarowanie wolnymi środkami,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2017 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej, w szczególności w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań,
- realizacja wniosków pokontrolnych sformułowanych po poprzedniej kontroli budżetowej.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności następujące działania kontrolne:

- dokonanie analizy wykonania planu przychodów,
- szczegółowa kontrola prawidłowości windykacji należności,

- dokonanie analizy realizacji kosztów,
- dokonanie analizy poniesionych wydatków majątkowych,
- analiza realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- szczegółowa analiza wybranej próby kosztów i wydatków majątkowych,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- analiza wykorzystania i rozliczenia dotacji celowej,
- kontrola wykonania wskaźników rzeczowych (mierników) ustalonych w planie finansowym Agencji w układzie zadaniowym,
- dokonanie analizy stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia sprawozdań,
- analiza stosowanych przez Agencję procedur kontroli zarządczej, w tym w zakresie dotyczącym sporządzania sprawozdań.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Agencja Mienia Wojskowego wykonuje zadania wynikające z ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego¹ (dalej ustawa o Agencji Mienia Wojskowego). Rok 2017 był drugim pełnym rokiem funkcjonowania Agencji Mienia Wojskowego². W latach 2016-2017 wydano większość przepisów wykonawczych regulujących działalność AMW.

Organami AMW są: Prezes Agencji, Rada Nadzorcza oraz dyrektorzy oddziałów regionalnych Agencji. Organizacją Agencji Mienia Wojskowego obejmuje: Biuro Prezesa oraz 10 oddziałów regionalnych.³

W 2017 r. AMW wykonywała zadania własne i zlecone (powierzone przez Ministra Obrony Narodowej) obejmujące m.in.:

- gospodarowanie powierzonym i użyczonym mieniem Skarbu Państwa;
- przekazywanie środków pieniężnych pochodzących ze sprzedaży zbędnego mienia wojskowego i jednostek podległych MSWiA na Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych i Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego;
- gospodarowanie zasobem mieszkaniowym i internatowym, jego modernizację i remonty oraz wypłacanie osobom uprawnionym świadczeń pieniężnych;
- budowanie domów mieszkalnych z uwzględnieniem potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa;
- przechowywanie i obrót materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym;
- sprzedaż towarów i usług o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (także w obrocie zagranicznym).

W 2017 r. Agencja Mienia Wojskowego zrealizowała przychody w wysokości 1.315.556,2 tys. zł, a dochody w wysokości 1.271.581,7 tys. zł. Koszty AMW wyniosły 1.102.055,9 tys. zł, a wydatki – 1.369.788,9 tys. zł.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1456, ze zm.

² Zgodnie z art. 120 i 121 ww. ustawy, z dniem 1 października 2015 r. połączono Wojskową Agencję Mieszkaniową z Agencją Mienia Wojskowego. Połączenie obu Agencji nastąpiło przez przejęcie Agencji Mienia Wojskowego (dalej „dawna AMW”) przez Wojskową Agencję Mieszkaniową (dalej WAM). Wojskowa Agencja Mieszkaniowa po połączeniu obu Agencji otrzymała nazwę Agencja Mienia Wojskowego i wykonuje dotychczasowe zadania obu połączonych Agencji.

³ Oddziały regionalne AMW w: Bydgoszczy; Gdyni; Krakowie; Lublinie; Olsztynie; Poznaniu; Szczecinie; Warszawie; Wrocławiu; Zielonej Górze.

AMW w 2017 r. otrzymała z budżetu państwa dotację w kwocie 748.027,3 tys. zł, która stanowiła 56,9% jej przychodów.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁴ wykonanie planu finansowego Agencji Mienia Wojskowego na 2017 r.

W toku opisanych powyżej działań kontrolnych we wszystkich obszarach wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości, a pozytywną ocenę uzasadnia także prawidłowe realizowanie przychodów i dochodów oraz gospodarowanie wolnymi środkami Agencji.

W toku opisanych powyżej działań kontrolnych stwierdzono, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto większość celów prowadzonej działalności i zrealizowano zadania, które były ujęte w Planie finansowym Agencji Mienia Wojskowego na 2017 r.⁵ oraz w planach rzeczowo-finansowych AMW na 2017 r.

Ujawnione w toku kontroli NIK uchybienia nie miały wpływu na ocenę realizacji planu finansowego Agencji Mienia Wojskowego i dotyczyły głównie kwestii niezależnych od AMW.

V. Wyniki kontroli

1. Wykonanie planu finansowego Agencji

1.1 Wykonanie planu przychodów

Opis stanu
faktycznego

W planie finansowym Agencji Mienia Wojskowego, ustalonym w załączniku nr 11 (tabela 5) do ustawy budżetowej na rok 2017⁶, dokonano jednej korekty⁷, w trybie określonym w art. 21 ust. 4-6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸ (dalej uofp) i ustalono w nim (po zmianach):

- w układzie memoriałowym: Stan środków obrotowych na początek roku – 376.371 tys. zł; Przychody ogółem – 1.338.882 tys. zł (wzrost o 11.345 tys. zł w stosunku do planu ustalonego w ustawie budżetowej); Koszty – 1.179.753 tys. zł (odpowiednio wzrost o 11.274 tys. zł); Wynik netto – 101.555 tys. zł (spadek o 13.599 tys. zł); Dotacje z budżetu państwa – 748.101 tys. zł (wzrost o 109.283 tys. zł); Środki na wydatki majątkowe – 170.425 tys. zł (wzrost o 10.425 tys. zł); Stan środków obrotowych na koniec roku – 201.642 tys. zł (wzrost o 1.290 tys. zł);
- w układzie kasowym: Stan środków pieniężnych na początek roku – 179.221 tys. zł; Dochody – 1.353.410 tys. zł (wzrost o 11.219 tys. zł); Wydatki 1.522.615 tys. zł (wzrost o 11.219 tys. zł); Stan środków pieniężnych na koniec roku – 11.323 tys. zł (wzrost o 1.308 tys. zł).

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁵ W tym także w Planie finansowym Agencji Mienia Wojskowego w układzie zadaniowym na 2017 r.

⁶ Ustawa budżetowa na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.).

⁷ „Zmiana planu finansowego Agencji Mienia Wojskowego na 2017 rok” została zatwierdzona przez Ministra Obrony Narodowej w dniu 31 października 2017 r. (pismo nr 8046/DSS z dnia 8 listopada 2017 r.).

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 2077.

„Zmiana planu finansowego Agencji Mienia Wojskowego na 2017 rok” dotyczyła w głównej mierze:

- zwiększenia dotacji budżetowej o 109.283 tys. zł, przede wszystkim z tytułu zwiększonych potrzeb na wypłaty odpraw mieszkaniowych i świadczeń mieszkaniowych oraz na remonty kwater dla żołnierzy,
- uaktualnienia skutków finansowych realizacji nowych zadań ustawowych dotyczących projektów specjalnych wynikających z ustawy o Agencji Mienia Wojskowego,
- zmniejszenia planu przychodów z gospodarki nieruchomościami, w tym sprzedaży nieruchomości,
- zaktualizowania potrzeb finansowych w zakresie kosztów i wydatków wynikających z bieżących potrzeb AMW (co skutkowało wewnętrznymi przesunięciami kosztów/wydatków pomiędzy pozycjami planu finansowego),
- zmniejszenia planowanych kosztów funkcjonowania Agencji,
- zwiększenia środków na wydatki majątkowe (nakładów na realizację zadań inwestycyjnych) o kwotę 10.425 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 147-185, 267-291, 406-420)

Zrealizowane przychody wyniosły 1.315.556,2 tys. zł i były niższe o 1,7% od kwoty planowanej po korekcie, natomiast w porównaniu do roku 2016 przychody były wyższe o 13,2% (1.161.718,8 tys. zł).

Dochody Agencji w 2017 r. wyniosły 1.271.581,6 tys. zł i stanowiły 94% planu po zmianach oraz 101,6% dochodów z poprzedniego roku (1.252.074,9 tys. zł).

Dotacje z budżetu państwa w ujęciu kasowym wyniosły 748.027,3 tys. zł i stanowiły 58,8% dochodów (w 2016 r. stanowiły 51,8% dochodów).

Na wielkość zrealizowanych przychodów i dochodów Agencji wpływ miała przede wszystkim:

- wyższa od planowanej sprzedaż mienia ruchomego, w tym: koncesjonowanego – 43.689 tys. zł (147,1% planu),
- wyższa od planowanej sprzedaż nieruchomości – 179.164 tys. zł (111,1% planu),
- zwiększona, w stosunku do ustawy budżetowej kwota dotacji⁹,
- likwidacja spółki AIRPORT VILLAGE sp. z o.o., w wyniku której Agencja uzyskała dochody na kwotę 69.345,6 tys. zł¹⁰,
- niższa od planowanej wielkość wpływów ze sprzedaży mienia ruchomego niekoncesjonowanego oraz z tytułu najmu i dzierżawy.

Na osiągnięte wskaźniki realizacji przychodów i dochodów wpływ miały także inne czynniki, m.in.: zmiana koncepcji gospodarowania nieruchomościami przez Agencję¹¹ (tj. odstąpienie od sprzedaży nieruchomości na rzecz ich najmu

⁹ Zwiększenie kwoty dotacji wynikało głównie z konieczności zapewnienia środków na realizację świadczeń mieszkaniowych (w zwiększonej liczbie i wysokości) oraz zwiększonej liczby wypłat odpraw mieszkaniowych dla żołnierzy.

¹⁰ Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-40 z wykonania, określonego w ustawie budżetowej na 2017 rok, planu finansowego agencji wykonawczej: Agencji Mienia Wojskowego za okres sprawozdawczy: od początku roku do dnia 31 grudnia 2017 r. sporządzonym w dniu 23 lutego 2018 r. W sprawozdaniu finansowym Agencji za 2017 r. sporządzonym na dzień 30 marca 2018 r. kwotę przychodów uzyskaną przez Agencję z tego tytułu zwiększono o 7.241,5 tys. zł (do kwoty 76.587,1 tys. zł), tj. o pobrany przez likwidatora spółki zryczałtowany podatek dochodowy od osób prawnych (decyzją Naczelnika Trzeciego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście z dnia 27 marca 2018 r. kwota odprowadzonego przez likwidatora spółki podatku została uznana za nadpłatę AMW z tego tytułu).

¹¹ Wytyczne Nr 3/2016 Prezesa Agencji Mienia Wojskowego z dnia 22 lutego 2016 r. oraz Wytyczne Nr 4/2017 Prezesa Agencji Mienia Wojskowego z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie gospodarowania lokalami użytkowymi przez Agencję Mienia Wojskowego.

i dzierżawy - w stosunku do lokali użytkowych i wybranych nieruchomości inwestycyjnych) oraz zmniejszone zainteresowanie wykupem mieszkań ze strony osób uprawnionych do nabycia lokali mieszkalnych. Ponadto w 2017 r. wpływ na wielkość sprzedaży lokali mieszkalnych miała także zmiana ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali¹². Agencja w 2017 r. uzyskała z tytułu odsetek przychody w wysokości 15.833,1 tys. zł, w tym z tytułu zagospodarowania wolnych środków kwotę 3.914,5 tys. zł¹³.

(dowód: akta kontroli str. 147-185, 267-291, 406-446, 789-879, 892-894, 1022-1024)

Na koniec 2016 r. w Agencji Mienia Wojskowego nie wystąpiła nadwyżka środków finansowych podlegająca wpłacie do budżetu państwa, gdyż zgodnie z § 2 ust. 4 pkt 4 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 października 2017 r. w sprawie sposobu ustalania nadwyżki środków finansowych Agencji Mienia Wojskowego¹⁴, Agencja zaplanowała na 2017 r. środki finansowe w kwocie 199.631,5 tys. zł przeznaczone na wykonywanie zadań dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 6, 9 i 15 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 439, 203)

Na koniec 2017 r. według sprawozdania Rb-40, należności krótkoterminowe (netto)¹⁶ wyniosły 100.478,9 tys. zł i głównie dotyczyły: sprzedaży nieruchomości oraz pozostałego mienia trwałego (77.293,2 tys. zł), sprzedaży nieruchomości przekazanych przez MON i MSWiA (2.719,3 tys. zł), opłat za lokale mieszkalne (8.984,7 tys. zł) oraz pozostałych należności (5.657,4 tys. zł). W porównaniu do stanu na koniec 2016 r. należności te były niższe o 36.086,2 tys. zł (o 26,4%). Na wielkość należności miał wpływ spadek wielkości należności dotyczących sprzedaży nieruchomości i pozostałego mienia trwałego (o 19.986,7 tys. zł) oraz wzrost należności z tytułu opłat za lokale mieszkalne (o 2.811,4 tys. zł).

Należności przeterminowane (brutto) według stanu na 31 grudnia 2017 r. wyniosły 256.617,7 tys. zł i były niższe o 11.848,0 tys. zł, tj. o 4,4% od ich stanu na koniec 2016 r. Zmniejszenie stanu należności przeterminowanych ogółem wynikało przede wszystkim ze spadku należności z tytułu opłat za lokale mieszkalne (o 10.130,5 tys. w stosunku do ich stanu na koniec 2016 r.).

¹² Dz. U. z 2015 r. poz. 1892, ze zm. Zmiana tej ustawy dokonana została w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. poz. 1529) i wiązała się przejściowymi trudnościami w uzyskiwaniu zaświadczeń o samodzielności lokali oraz w ich wyodrębnianiu i przenoszeniu prawa własności.

¹³ W tym odsetki od depozytów u Ministra Finansów na kwotę 3.115,5 tys. zł.

¹⁴ Dz. U. poz. 2032.

¹⁵ W planie finansowym Agencji na kolejny rok budżetowy (na 2017 r.) zaplanowano środki finansowe przeznaczone na budowanie domów mieszkalnych oraz realizację zadań w zakresie inwestycji w kwocie 170.425 tys. zł i na dokonywanie remontów budynków i lokali mieszkalnych oraz internatów w kwocie 29.206,5 tys. zł. Zgodnie z ww. rozporządzeniem przy ustalaniu nadwyżki środków finansowych środki podlegające rozliczeniu pomniejsza się o ustalone na koniec roku budżetowego:

- zobowiązania podatkowe;
- zobowiązania z tytułu odpisów na Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych i Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego;
- zobowiązania wymagalne z terminem płatności do dnia 31 marca roku następnego, z wyłączeniem zobowiązań związanych ze środkami pieniężnymi nieuwzględnianymi przy ustalaniu nadwyżki;
- środki finansowe przeznaczone do wykonywania zadań dotyczących obronności i bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 6, 9 i 15 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, ujęte w planie finansowym Agencji na kolejny rok budżetowy.

¹⁶ Pomniejszone o odpisy aktualizacyjne należności.

W 2017 r. w AMW należności przedawnione nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 276-291, 406-446, 482-483, 1039)

W 2017 r. Agencja podejmowała szereg działań w celu wyegzekwowania należności od dłużników, w tym: wysłała do dłużników 34.031 upomnień i wezwań do zapłaty, wystawiła 3.044 administracyjnych tytułów wykonawczych, skierowała 5.181 pozwów do sądów i 6.471 spraw na drogę postępowania egzekucyjnego oraz uzyskała 3.997 sądowe tytuły wykonawcze.

W wyniku tych działań odzyskano kwotę 44.578,5 tys. zł, która była większa o 1.198,1 tys. zł od kwoty odzyskanej w 2016 r. (wzrost o 2,8%) oraz przejęto (odzyskano) od dłużników 495 lokali¹⁷. W 2017 r. w wyniku całkowitej spłaty należności w 2017 r. zakończono 9.891 spraw (o 1.305 spraw windykacyjnych więcej niż w roku poprzednim, tj. o 15,2%) oraz umorzono 973 postępowania w związku z bezskutecznością egzekucji, tj. o 107 postępowań mniej niż w 2016 r. (9,9%).

Ustalono, że mimo wzrostu skuteczności działań windykacyjnych, w porównaniu do 2016 r., wpływ na skuteczność windykacji, tak jak w poprzednich latach miała zła sytuacja materialna i bytowa części dłużników Agencji.

W wyniku szybkiego reagowania Agencji wobec nowych dłużników w 2017 r. w porównaniu do 2016 r. zmniejszył się stan należności krótkoterminowych brutto z tytułu opłat za lokale mieszkalne o kwotę 10.328,3 tys. zł (o 7,9%) i stan należności przeterminowanych z tego tytułu o kwotę 10.130,5 tys. zł (o 8,9%)¹⁸.

Szczegółowym badaniem objęto należności (sprawy) od 20 dłużników¹⁹ w łącznej kwocie 41.421,2 tys. zł. Zbadane sprawy dotyczyły głównie należności z tytułu najmu lokali użytkowych i dzierżawy gruntów przez podmioty gospodarcze. Jedenaście ze zbadanych spraw dotyczyło należności, których wartość przewyższała kwotę 1 miliona złotych.

Ustalono, że w AMW podejmowano czynności zmierzające do wyegzekwowania należności na drodze postępowania cywilnego i administracyjnego. Wiazało się to często z długotrwałymi i skomplikowanymi postępowaniami egzekucyjnymi i sądowymi.

Dyrektor Departamentu Windykacji AMW podała w wyjaśnieniu, że do głównych trudności w odzyskiwaniu należności przeterminowanych Agencji zaliczyć można: brak majątku dłużników²⁰ lub niemożliwość ustalenia miejsca ich pobytu; zaprzestanie przez spółki prawa handlowego działalności gospodarczej bez przeprowadzenia stosownego postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego; powództwa wzajemne (mające na celu przedłużanie postępowania sądowego) oraz dużą liczbę innych wierzycieli i występowanie wierzytelności uprzywilejowanych (np. alimentacyjnych).

(dowód: akta kontroli str. 372-387, 482-483)

W celu zapobieżenia sytuacjom narastania zadłużenia i poprawy skuteczności odzyskiwania należności z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości, Prezes AMW

¹⁷ Odzyskano o 29 lokali (o 5,5%) mniej niż w 2016 r.; wpływ na to miała m.in. niewystarczająca liczba lokali socjalnych proponowanych dłużnikom przez gminy.

¹⁸ Na podstawie zestawienia sporządzonego przez Dział ds. Księgowości AMW - zgodnego ze sprawozdaniem Rb-40 za 2017 r.

¹⁹ Zbadane sprawy wybrane zostały spośród 30 spraw o największej wartości i najdłuższym okresie przeterminowania (powyżej 3 lat) metodą doboru celowego (wg osądu kontrolera), z uwzględnieniem zróżnicowanego przekroju nieruchomości, których dotyczyły zbadane zaległości (tzn. lokali użytkowych, gruntów oraz lokali mieszkalnych). Z 20 wytypowanych spraw 14 dotyczyło „dawnej WAM”, a 6 „dawnej AMW”.

²⁰ Często wynikający z celowego wyzbywania się majątku przez dłużników z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela.

ustalił w stosownych wytycznych²¹ sposoby właściwego zabezpieczenia tych należności wynikających z zawieranych przez Agencję umów, polegające na stosowaniu:

- kaucji gwarancyjnej wpłacanej przez wynajmującego w dniu zawarcia umowy,
- składania przez wynajmujących oświadczeń o poddaniu się egzekucji²².

(dowód: akta kontroli str. 1020-1021)

W 2017 r. w AMW umorzono należności w kwocie 13.793,1 tys. zł – 416 spraw, z tego 319 spraw w oddziałach regionalnych AMW, a Prezes AMW umorzył 97 spraw, z tego 52 na podstawie umów, a 45 w formie jednostronnego oświadczenia woli i umowy. Ponadto w 2017 r. na podstawie zawartych umów udzielono ulg w postaci:

- rozłożenia na raty należności w łącznej kwocie 11.259,8 tys. zł (1.009 umów, w tym 46 zostało zawartych przez Prezesa AMW),
- odroczenia terminu płatności w łącznej kwocie 304,5 tys. zł (76 umów zawartych przez dyrektorów oddziałów regionalnych Agencji).

Badanie 6 spraw (13%) dotyczących umorzenia terminu płatności należności²³ przez Prezesa AMW oraz 6 spraw (6,5%) dotyczących rozłożenia przez niego należności na raty nie wykazało nieprawidłowości.

Umarzanie, rozkładanie na raty oraz odraczanie należności Agencji dokonywane było na podstawie art. 41 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego po zgromadzeniu i weryfikacji dokumentacji o sytuacji finansowej dłużników²⁴.

(dowód: akta kontroli str. 372-387)

W 2017 r. w związku z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie osób prawnych zastępowanych przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz opłat ponoszonych za usługi prawne świadczone przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, a także opłat za przeprowadzenie postępowania przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej²⁵, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej (dalej Prokuratoria Generalna) od dnia 1 lipca 2017 r. świadczy pomoc prawną Agencji Mienia Wojskowego. W miesiącach lipcu i sierpniu 2017 r. na podstawie pisma Prezesa Prokuraturii Generalnej²⁶ i stosownych protokołów przejęcia akt, Agencja Mienia Wojskowego przekazała Prokuraturii Generalnej celem wykonywania zastępstwa procesowego 5 spraw sądowych, w których wartość przedmiotu sporu przekraczała kwotę 5.000 tys. zł²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 738-788)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

²¹ Wytyczne Nr 2/2016 Prezesa Agencji Mienia Wojskowego z dnia 22 lutego 2016 r. i Wytyczne Nr 3/2017 Prezesa Agencji Mienia Wojskowego z dnia 23 lutego 2017 r. w sprawie zasad najmu, dzierżawy i użyczenia nieruchomości znajdujących się w zasobie Agencji Mienia Wojskowego oraz nieruchomości czasowo niewykorzystanych użyczonych Agencji Mienia Wojskowego.

²² Art. 777 § 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.).

²³ Na podstawie umów i jednostronnych oświadczeń woli.

²⁴ Kwestie te uregulowano m.in. w „Zasadach postępowania w procesie windykacji” wprowadzonych do stosowania decyzją Nr 64/2016 Prezesa Agencji Mienia Wojskowego z dnia 17 maja 2016 r. w sprawie zasad postępowania w procesie windykacji.

²⁵ Dz. U. poz. 938, ze zm.

²⁶ Pismo nr W/3897/17 z dnia 22 maja 2017 r.

²⁷ Kolejna szósta sprawa została przekazana Prokuraturii Generalnej z urzędu przez Sąd Okręgowy w Warszawie w trakcie postępowania sądowego w styczniu 2018 r.

1.2. Wykonanie planu kosztów Agencji

W 2017 r. koszty AMW wyniosły 1.102.055,9 tys. zł i były niższe o 5,7% od planu po zmianach i wyższe o 7,4% niż w 2016 r. Wzrost kosztów wynikał głównie ze wzrostu kosztów zadań realizowanych w ramach dotacji budżetowej. Koszty ogółem, bez zamierzeń sfinansowanych w ramach dotacji budżetowej, były niższe w stosunku do 2016 r. o ponad 6%. Na poziom kosztów Agencji w 2017 r. wpłynęło także m.in.:

- zwiększenie cen usług obcych związanych z bieżącym funkcjonowaniem Agencji oraz utrzymaniem, zarządzaniem i zagospodarowaniem mienia będącego w zasobie Agencji²⁸,
- niższe niż zakładano wykorzystanie osobowego i bezosobowego funduszu płac (odpowiednio: 96,5% i 48% planu),
- zmniejszenie wydatków na opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego (86,4% planu i 83,5% wykonania roku poprzedniego),
- poniesienie jednorazowych kosztów z tytułu zapłaty odsetek wynikających z konieczności uregulowania zobowiązań z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2012-2013²⁹.

Koszty funkcjonowania AMW wyniosły 365.953,7 tys. zł i były niższe od planu po zmianach o 45.239,3 tys. zł (o 11%) oraz wyższe niż w 2016 r. o 7.621,4 tys. zł (o 2,1%). Stanowiły one 33,2% kosztów ogółem. Koszty realizacji zadań Agencji wyniosły 736.102,2 tys. zł, tj. 95,8% planu po zmianach, i były one wyższe niż w 2016 r. o 68.189,3 tys. zł (o 10,2%).

(dowód: akta kontroli str. 147-185, 267-291, 406-420, 510-517)

Koszty wynagrodzeń osobowych planowane w kwocie 79.751 tys. zł wykonano w kwocie 76.934,8 tys. zł (96,5% planu) i stanowiły one 7% całości kosztów Agencji. Przeciętne wynagrodzenie w AMW w 2017 r. wynosiło 5.109 zł i było wyższe o 225 zł w stosunku do 2016 r.

Koszty wynagrodzeń pracowników zarządu Agencji planowane w kwocie 830 tys. zł (na 5 etatów) wykonano w kwocie 812 tys. zł, tj. w 97,8%, przy faktycznym przeciętnym zatrudnieniu wynoszącym 3,2 etatu. Ustalono, że w 2017 r. Prezes Agencji i jego zastępcy nie otrzymywali nagród uznaniowych z funduszu wynagrodzeń osobowych AMW ani nagród rocznych³⁰.

W planie finansowym AMW na 2017 r. ujęto 1.361 etatów³¹, natomiast faktyczne, przeciętne zatrudnienie w AMW w 2017 r. wyniosło 1.255 etatów (92,2% planu) i było niższe od przeciętnego zatrudnienia w 2016 r. (1.279 etatów) o 23 etaty.

Ustalono, że koszty wynagrodzeń bezosobowych planowane w kwocie 2.066 tys. zł wykonano w kwocie 991 tys. zł (48%), w tym na wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej AMW wydatkowano kwotę 287 tys. zł (tj. o 46 tys. mniej niż w 2016 r.). Pozostałą kwotę (704 tys. zł) przeznaczono na realizację umów cywilnoprawnych, z tego 684 tys. zł przeznaczono na umowy zlecenia, a 18 tys. zł na umowy o dzieło. Wszystkie umowy o dzieło i większość umów zlecenia (65 z 76 umów na kwotę 634 tys. zł) zawarto z osobami niebędącymi pracownikami Agencji. Umowy zlecenia z pracownikami AMW zawierano w wyjątkowych przypadkach na zadania, które nie

²⁸ Wzrost cen dotyczył głównie usług w zakresie ochrony obiektów i zarządzania nieruchomościami.

²⁹ Zapłata tych odsetek dotyczyła podatku dochodowego od osób prawnych związanego ze sprzedażą spółki Zespół Zarządców Nieruchomości WAM sp. z o.o. dokonaną w 2012 r. przez Ministra Skarbu Państwa w ramach procedury przetargowej i wynikała z wyroku NSA z dnia 18 maja 2017 r. (sygn. akt II FSK 650/17), który oddalał skargę kasacyjną AMW (jako następcy prawnego) w tej sprawie, a co za tym idzie podtrzymywał wcześniejsze wyroki sądowe i indywidualną interpretacją podatkową organów skarbowych.

³⁰ Nagród rocznych, o których mowa w ustawie z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1222, ze zm.). Prezesi AMW i ich zastępcy nie otrzymywali nagród rocznych także w latach 2015-2016.

³¹ Zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty.

wchodziły w zakres obowiązków tych pracowników³² i dotyczyły one przede wszystkim wykonania:

- remontów i adaptacji pomieszczeń,
- malowania pomieszczeń biurowych,
- odnawiania elewacji budynków internatowych (usuwanie napisów, itp.).

(dowód: akta kontroli str. 147-185, 267-291, 406-420, 510-517, 525-531)

Wydatki Agencji w 2017 r. wykonano w kwocie 1.369.788,8 tys. zł, tj. wyższej o 13,3% niż w 2016 r., natomiast w porównaniu do planu po zmianach (1.522.616 tys. zł) były one niższe o 10%. Przyczynami tego były m.in.:

- niższe od planu wydatki na zakup materiałów i energii oraz usług obcych,
- wyższe niż w 2016 r. wydatki na wynagrodzenia osobowe i bezosobowe oraz świadczenia na rzecz osób fizycznych i pochodne od wynagrodzeń,
- wyższe niż w 2016 r. wydatki majątkowe oraz podatki i opłaty.

Wydatki na funkcjonowanie AMW wyniosły 425.694,8 tys. zł i były niższe od planu po zmianach o 55.862,2 tys. zł (o 11,6%) oraz wyższe niż w 2016 r. o 47.735,5 tys. zł (o 12,6%). Stanowiły one 31,1% wydatków ogółem. Wydatki na realizację zadań Agencji wyniosły 769.034,6 tys. zł, tj. 93,3% planu po zmianach i były one wyższe niż w 2016 r. o 86.220 tys. zł (o 12,6%).

Wydatki majątkowe AMW wyniosły 151.059,4 tys. zł i były niższe od planu po zmianach o 19.365,6 tys. zł (o 11,4%) oraz wyższe niż w 2016 r. o 34.511,6 tys. zł (o 29,6%).

(dowód: akta kontroli str. 147-185, 267-291, 406-420, 510-517, 526-530)

W wyniku analizy szczegółowych uregulowań w zakresie wykonywania zamierzeń w ramach dotacji przekazywanej z budżetu MON w 2017 r. na ustawowe zadania AMW ustalono, że w 2017 r. były one realizowane w oparciu o postanowienia umów zawartych pomiędzy Ministrem Obrony Narodowej a Agencją Mienia Wojskowego³³ na podstawie art. 150 uofp.

Dotacja budżetowa otrzymana przez AMW w 2017 r. w kwocie 748.027,3 tys. zł została wykorzystana głównie na realizację zadań zleconych, ustalonych w ustawie o Agencji Mienia Wojskowego i ustawie z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych³⁴ oraz na koszty utrzymania mienia przejętego od MSWiA, w tym m.in. na:

- wypłatę świadczeń mieszkaniowych dla żołnierzy – 458.929 tys. zł,
- wypłatę odpraw mieszkaniowych dla żołnierzy odchodzących z zawodowej służby wojskowej – 214.675,8 tys. zł,
- koszty zajmowania miejsc internatowych przez żołnierzy – 53.847,8 tys. zł,
- najem lokali mieszkalnych od osób trzecich – 9.678,3 tys. zł,
- koszty remontu kwater – 4.831,5 tys. zł,
- świadczenia umożliwiające pokrycie kosztów najmu lokalu mieszkalnego – 17,2 tys. zł,
- koszty wymiany wyposażenia i urządzeń technicznych – 54,9 tys. zł,
- koszty opróżnienia lokali na czas trwania remontu – 3,1 tys. zł,

³² Umowy zlecenia zawierane z pracownikami AMW pozwalały na szybszą realizację pilnych zamierzeń oraz były realizowane przez nich poza godzinami pracy i były tańsze niż usługi od firm zewnętrznych (ponadto nie wymagały dodatkowego nadzoru).

³³ Umowa Nr 22073/DSS z dnia 28 grudnia 2016 r. o udzielanie dotacji celowej na realizację zadań zleconych w 2017 roku oraz umowa Nr 3300009315/401 o udzielanie dotacji celowej na pokrycie kosztów utrzymania mienia zawarta w dniu 18 sierpnia 2017 r.

³⁴ Zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2016 r. poz. 207, ze zm.) - dalej ustawa o zakwaterowaniu SZ - oraz przepisami rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie wypłaty odprawy mieszkaniowej (Dz. U. poz. 1195).

– koszty obsługi ww. zadań przez AMW – 5.799 tys. zł³⁵.

Na pokrycie kosztów utrzymania mienia przekazanego przez resort obrony narodowej (od dnia przekazania do końca 2017 r.³⁶) wykorzystano kwotę 159,7 tys. zł, a na pokrycie kosztów utrzymania mienia przekazanego przez MSWiA wykorzystano kwotę 30,9 tys. zł.

Wzrost wykorzystania środków w ramach przydzielonej dotacji budżetowej na 2017 r. w stosunku do 2016 r. o kwotę 99.881,2 tys. zł (o 15,4%) wynikał przede wszystkim ze zwiększenia w 2017 r. liczby żołnierzy pobierających świadczenie mieszkaniowe³⁷ i wzrostu jego wysokości oraz ze zwiększonej liczby wniosków o wypłatę odprawy mieszkaniowej w ostatnich miesiącach 2016 r. i w 2017 r. W pierwotnym planie na 2017 r. zakładano wypłatę 785 odpraw mieszkaniowych, wypłacono natomiast 1.055 odpraw.

Niewykorzystana przez AMW dotacja otrzymana z budżetu MON w kwocie 4,6 tys. zł³⁸, została zwrócona na rachunek Departamentu Budżetowego MON w dniu 29 grudnia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 207-233, 406-447, 532-541, 645, 667-680, 817-865)

W celu dokonania oceny prawidłowości realizacji przez AMW wydatków z dotacji otrzymywanej z budżetu MON przeanalizowano na podstawie próby wybranej według osądu kontrolera wydatki dotyczące:

- odpraw mieszkaniowych,
- świadczeń mieszkaniowych,
- kosztów utrzymania nieruchomości.

Analiza próby wydatków poniesionych przez Oddział Regionalny AMW (OR) w Warszawie w 2017 r. na wypłatę 10 odpraw mieszkaniowych w kwocie 2.915 tys. zł, tj. 8% wypłaconych odpraw przez ww. OR³⁹, wykazała, że odprawy były naliczone i wypłacone zgodnie z przepisami. W 2017 r. do OR wpłynęło 160 wniosków o wypłatę odprawy mieszkaniowej, wydano 158 decyzji o przyznaniu odprawy mieszkaniowej, 5 decyzji o odmowie wypłaty odprawy oraz 3 inne decyzje, w tym o umorzeniu postępowania.

Analiza próby wydatków poniesionych przez OR w Warszawie w 2017 r. na wypłatę świadczeń mieszkaniowych dla 30 żołnierzy⁴⁰ w łącznej kwocie 293,5 tys. zł wykazała, że były one naliczone i wypłacone zgodnie z przepisami⁴¹. W 2017 r. OR wypłacił ogółem 82.313 comiesięcznych świadczeń dla 7.220 uprawnionych żołnierzy (według stanu na grudzień 2017 r.) na łączną kwotę 68.047,4 tys. zł.

Analiza wydatków poniesionych przez OR w Warszawie w 2017 r. na pokrycie kosztów utrzymania mienia dokonana na podstawie wybranych 2 zapisów/dowodów księgowych w kwocie 1,1 tys. zł stanowiącej 58,3% wydatków OR w tym zakresie (1,9 tys. zł) wykazała, że były one zrealizowane zgodnie z przepisami i umową zawartą z MON.

(dowód: akta kontroli str. 611-638)

W 2017 r. środki na wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 149.246,8 tys. zł, tj. 87,6% planu po zmianach (170.425 tys. zł) oraz 135,8% zrealizowanych w 2016 r. (109.929,6 tys. zł). Nakłady zostały sfinansowane ze środków własnych Agencji⁴².

³⁵ Sposób ustalania tych kosztów ustalono w ww. umowie z dnia 28 grudnia 2016 r.

³⁶ Na podstawie w art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego.

³⁷ W grudniu 2016 r. świadczenie mieszkaniowe pobierało 54.852 żołnierzy, a w grudniu 2017 r. świadczenie to pobierało 59.255 żołnierzy.

³⁸ Ww. kwota zaplanowana była na koszty utrzymania mienia przekazanego przez MON.

³⁹ W 2017 r. OR wypłacił ogółem 161 odpraw na kwotę 36.498,8 tys. zł.

⁴⁰ W okresie 12 miesięcy 2017 r.

⁴¹ Zgodnie z art. 48d ustawy o zakwaterowaniu SZ.

⁴² Z funduszu rezerwowego Agencji.

Dotyczyły one głównie inwestycji mieszkaniowych i internatowych - 134.654,1 tys. zł⁴³ (90,2%) oraz nakładów na środki trwałe i wartości niematerialne i prawne - 14.592,7 tys. zł⁴⁴. W planie po zmianach zakładano pozyskanie 327 mieszkań⁴⁵, pozyskano natomiast 302 mieszkania, tj. o 106 więcej niż zakładano w „Trzyletnim planie wykorzystania zasobu mieszkaniowego i internatowego AMW na lata 2017-2019”⁴⁶. Głównym powodem niewykonania planu po zmianach na 2017 r. (25 mieszkań) były opóźnienia w wykonaniu robót budowlanych z przyczyn leżących po stronie wykonawców i podwykonawców, które spowodowały przesunięcie terminu zakończenia części inwestycji na 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 510-517, 789-891, 1022-1024)

Ze względu na specyfikę wydatków realizowanych przez Biuro Prezesa AMW szczegółowym badaniem objęto 52 zapisy/dowody księgowe dotyczące wydatków Biura Prezesa AMW w kwocie 68.314,8 tys. zł, stanowiącej 25,8% wydatków Biura Prezesa Agencji (5% wydatków AMW). Doboru próby dokonano metodą monetarną (MUS⁴⁷) spośród 6.223 zapisów księgowych o wartości 153.721,3 tys. zł dotyczących wydatków bieżących Biura Prezesa AMW oraz metodą doboru celowego (według osądu kontrolera). Badaniem objęto 20 zapisów księgowych wylosowanych metodą MUS na kwotę 64.211,3 tys. zł, a w sposób celowy dobrano 32 zapisy/dowody księgowe o łącznej wartości 4.103,5 tys. zł, które dotyczyły w szczególności:

- wydatków majątkowych - 16 zapisów/dowodów księgowych o wartości 2.863,4 tys. zł (tj. 68,8% wydatków majątkowych Biura Prezesa AMW),
- wydatków finansowanych z celowej dotacji budżetowej na zadania zlecone AMW - 13 zapisów/dowodów księgowych o wartości 1.227,7 tys. zł (tj. 100% wydatków Biura Prezesa AMW w zakresie kosztów obsługi zadań zleconych przez AMW),
- wydatków finansowanych z dotacji celowej na pokrycie kosztów utrzymania mienia - 3 zapisy/dowody księgowe o wartości 12,4 tys. zł (tj. 100% wydatków Biura Prezesa AMW w zakresie kosztów utrzymania mienia przez AMW).

Ustalono, że wydatki Agencji poniesiono zgodnie z planem finansowym, w ramach realizacji ustawowych zadań oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Były one celowe i gospodarne.

(dowód: akta kontroli str. 1002-1019)

W próbie wydatków wybranych do badania pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych⁴⁸ (dalej upzp) przeanalizowano 18 dowodów księgowych o wartości 3.858 tys. zł.

Ponadto zbadano 3 zamówienia publiczne o wartości 276,7 tys. zł⁴⁹, w wyniku których w 2017 r. poniesiono wydatki w kwocie 197,9 tys. zł. Doboru spraw do

⁴³ W tym głównie na: budownictwo i zakup nowych mieszkań - 112.775,6 tys. zł; ulepszenie zasobu mieszkaniowego i internatowego - 19.043,1 tys. zł; wyposażenie internatów i kwater internatowych - 2.831,3 tys. zł.

⁴⁴ W tym głównie na: modernizację i adaptację siedzib oddziałów regionalnych - 4.055,5 tys. zł, zakup sprzętu i wyposażenia oraz wartości niematerialnych i prawnych - 4.607,5 tys. zł (głównie oprogramowania i licencji oraz sprzętu komputerowego), zwrot nakładów poniesionych na budynki hotelowe AMW wykorzystywane przez spółkę AMW HOTELE sp. z o.o. - 5.716,9 tys. zł.

⁴⁵ W planie finansowym AMW w układzie zadaniowym.

⁴⁶ W planach tych zakładano pozyskanie 196 lokali mieszkalnych.

⁴⁷ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

⁴⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm.

⁴⁹ Jedno postępowania w trybie przetargu nieograniczonego na kwotę 164,8 tys. zł, jedno w trybie zamówienia z wolnej ręki na kwotę 104,1 tys. zł oraz jedno zamówienie, do którego nie zastosowano upzp (o wartości nieprzekraczającej 30 tys. euro) na kwotę 7,7 tys. zł.

kontroli dokonano według osądu kontrolera z uwzględnieniem wydatków majątkowych. Naruszenia przepisów o zamówieniach publicznych nie stwierdzono.

(dowód: akta kontroli str. 542-610, 1002-1019)

Na koniec 2017 r. zobowiązania ogółem wyniosły 67.848,6 tys. zł, z tego krótkoterminowe – 51.332,5 tys. zł oraz zobowiązania długoterminowe⁵⁰ – 16.516,1 tys. zł. Zobowiązania ogółem na koniec 2017 r. były niższe od zobowiązań na koniec 2016 r. o 75.070,5 tys. zł (o 52,5%) oraz wyższe niż w planie finansowym po zmianach o 3.324,6 tys. zł (o 5,2%).

Zobowiązania krótkoterminowe dotyczyły głównie: zobowiązań publicznoprawnych – 15.932,1 tys. zł (23,5%), kaucji i zabezpieczeń – 8.881,3 tys. zł (20,8%) oraz dostaw towarów i usług – 14.097,9 tys. zł (12,2%). Główną przyczyną niższego stanu zobowiązań na koniec 2017 r. było rozliczenie transakcji dotyczących wykupu nieruchomości (na które nabywcy wpłacili zaliczki) oraz spłata przez Agencję w 2017 r. ostatnich trzech rat nadwyżki środków finansowych za 2012 r. dotyczącej „dawnej AMW” w łącznej kwocie 24.000 tys. zł⁵¹.

Na koniec 2017 r. w Agencji wystąpiły zobowiązania wymagalne, które wyniosły 108,5 tys. zł i wynikały z wyroków sądowych otrzymanych przez Agencję w ostatnich dniach grudnia 2017 r. Zobowiązania te uregulowano w styczniu i lutym 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 200, 267-291, 405, 510-515, 524)

Stan środków pieniężnych na koniec 2017 r. wyniósł 160.621,5 tys. zł⁵² i był niższy o 96.899,6 tys. zł w stosunku do stanu na koniec 2016 r.

W 2017 r. AMW dokonywała lokat wolnych środków finansowych w Banku Gospodarstwa Krajowego w formie depozytów overnight i terminowych⁵³ oraz w formie lokat terminowych w walutach obcych w bankach posiadających siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Z powyższych lokat uzyskano odsetki w kwocie 3.887,9 tys. zł⁵⁴. W 2017 r. nie wystąpiły zagrożenia terminowej realizacji zadań i płynności finansowej z powodu lokowania wolnych środków.

(dowód: akta kontroli str. 267-291, 406-447)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

⁵⁰ Zobowiązania długoterminowe dotyczyły kaucji, zabezpieczeń itp.

⁵¹ Na podstawie decyzji Nr 1 Ministra Obrony Narodowej z dnia 29 września 2014 r. dotyczącej rozłożenia na raty spłaty nadwyżki środków finansowych „dawnej AMW”.

⁵² Stan ten nie obejmował środków o ograniczonej możliwości dysponowania, czyli środków ZFŚS, kaucji i innych zabezpieczeń oraz środków funduszu remontowego i był zgodny ze sprawozdaniem Rb-40. Stan środków na koniec 2017 r. znacząco odbiegał od przewidywanego w „Planie finansowym Agencji Mienia Wojskowego na 2017 r.”, co wynikało m.in. z obowiązującej metodyki tworzenia planu finansowego Agencji, w której zakłada się, że za planowany stan środków pieniężnych na początek roku 2017 przyjmuje się stan środków wynikający z przewidywanego wykonania za rok 2016 (ustalonego w trakcie tworzenia ustawy budżetowej na 2016 r.), a nie faktyczny stan środków na koniec 2016 r. Powoduje to „kroczącą” z roku na rok rozbieżność pomiędzy planem a faktycznym wykonaniem w tym zakresie, przy jednoczesnym braku procedur umożliwiających urealnienie planowanych wielkości. Dodatkowo wpływ na tę rozbieżność miała korekta planu finansowego AMW dokonana przez Ministerstwo Finansów w trakcie procedury ustalania planu Agencji na 2017 r., w której Ministerstwo Finansów przewidziało możliwość wystąpienia nadwyżki środków finansowych na koniec roku w kwocie wyższej o 22.000 tys. zł niż planowała AMW.

⁵³ Zgodnie z art. 48 ust. 2 uofp oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie (Dz. U. poz. 1864).

⁵⁴ W ujęciu kasowym – łącznie z odsetkami od środków o ograniczonej możliwości dysponowania.

1.3. Realizacja zadań Agencji

Agencja Mienia Wojskowego, zgodnie z art. 32 uofp, sporządziła plany finansowe w układzie zadaniowym na 2017 r. i na dwa kolejne lata. Plan AMW na 2017 r. zakładał realizację dwóch zadań: „Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa i ochrona interesów Skarbu Państwa” (5.1.)⁵⁵ oraz „Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych SZ RP” (11.1.)⁵⁶. Powyższe zadania wchodziły w skład funkcji, odpowiednio: „Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa” (5.) oraz „Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic” (11.) i były one zgodne z ustawą o Agencji Mienia Wojskowego.

Zmiana planu finansowego Agencji Mienia Wojskowego na 2017 rok⁵⁷ obejmowała również korektę planu finansowego AMW w układzie zadaniowym.

(dowód: akta kontroli str. 147-185, 639-644)

W 2017 r. na zadanie 5.1. wydatkowano - 470.733 tys. zł (77,9% planu), a na zadanie 11.1. – 899.055,9 tys. zł (97,9% planu). Agencja nie planowała mierników na poziomie ww. zadań, gdyż odpowiadali za to właściwi ministrowie⁵⁸.

Na podzadanie 5.1.1. wydatkowano kwotę 470.733 tys. zł (77,9% planu) – założony na 2017 r. miernik⁵⁹ w wysokości 26,9%⁶⁰ wykonany został na poziomie 37,6%. Osiągnięta większa niż planowana wartość miernika (o 39,6%) wskazuje na wyższą od planowanej efektywność funkcjonowania Agencji, co było wynikiem uzyskania wyższego niż planowano wyniku finansowego brutto.

Na podzadanie 11.1.9. wydatkowano kwotę 899.055,9 tys. zł (97,9% planu po zmianach) osiągając miernik efektywności⁶¹ zgodnie z planem, tj. 100%.

Na działanie 11.1.9.1. „Realizacja inwestycji mieszkaniowych oraz modernizacja zasobu mieszkaniowego i internatów” (wchodzące w skład ww. podzadania) wydatkowano 151.059,5 tys. zł (88,6% planu po zmianach) i pozyskano 302 lokale mieszkalne⁶², tj. 92,4% planu po zmianach (w którym założono pozyskanie 327 mieszkań) oraz 115,7% wykonania roku poprzedniego (w 2017 r. uzyskano o 41 mieszkań więcej niż w 2016 r.).

Monitoring realizacji planu w układzie zadaniowym odbywał się okresowo (w cyklu półrocznym i rocznym w oparciu o sprawozdania Rb-BZ2 oraz kwartalnie, w oparciu o sprawozdania Rb-35 i Rb-40) oraz na podstawie sprawozdawczości i rozliczeń dotyczących realizacji zadań zleconych finansowanych w ramach celowej dotacji budżetowej przekazywanej przez MON. Monitoring mierników realizowanych zadań pozwalał na skuteczną ocenę stopnia ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 74-75, 267-268, 292-295, 406-447)

W 2017 r. AMW realizowała zadania własne i zlecone określone w ustawie o Agencji Mienia Wojskowego. Ponadto od 2015 r. Agencja realizuje także nowe zadania polegające m.in. na obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami

⁵⁵ Zadanie to obejmowało jedno podzadanie: „5.1.1. Zarządzanie mieniem Skarbu Państwa”.

⁵⁶ Obejmującego podzadanie: „11.1.9. Zakwaterowanie Sił Zbrojnych”.

⁵⁷ Powyższą korektę omówiono we wcześniejszej części wystąpienia.

⁵⁸ Zgodnie z załącznikiem nr 49 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016 na poziomie zadań w innych funkcjach niż 11. za definiowanie celów i mierników, określanie ich wartości bazowej i docelowej, monitorowanie ich realizacji odpowiadają właściwi ministrowie (Dz. U. poz. 955, ze zm.).

⁵⁹ Miernik stanowiła relacja wyniku brutto (bez dotacji budżetowej) do przychodów ogółem (bez dotacji budżetowej).

⁶⁰ Według planu po korekcie.

⁶¹ Miernik stanowiła relacja liczby zrealizowanych świadczeń i uprawnień do liczby oczekujących.

⁶² AMW pozyskała 302 mieszkania, z tego 126 lokali mieszkalnych w ramach inwestycji własnych, a 176 lokali mieszkalnych poprzez ich zakup.

o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa⁶³ i współpracy z przedsiębiorcami w tym zakresie⁶⁴.

W Agencji opracowano szczegółowe plany rzeczowo-finansowe dotyczące realizacji jej ustawowych celów i zadań w 2017 r., w tym m.in.:

- „Plan Inwestycji Budowlanych”,
- „Plan sprzedaży nieruchomości na 2017 r.”,
- „Trzyletni plan wykorzystania zasobu mieszkaniowego i internatowego Agencji Mienia Wojskowego na lata 2017-2019”⁶⁵,
- „Plan wydatków finansowanych z dotacji budżetowej na zadania zlecone AMW w 2017 r.”,
- „Plan działalności Agencji Mienia Wojskowego na 2017 r.”⁶⁶.

W AMW w celu oceny stopnia realizacji ww. planów i oceny efektywności wykonania celów i zadań Agencji wykorzystywano opracowane wewnętrzne zasady sprawowania kontroli zarządczej oraz zasady zarządzania ryzykiem oraz narzędzia informatyczne. Ponadto w opracowanym „Planie działalności Agencji Mienia Wojskowego na 2017 r.” ustalono cele oraz mierniki określające stopień ich realizacji w 2017 r. Monitoring realizacji ww. planów rzeczowo-finansowych realizowany był przez merytorycznie właściwe Departamenty Biura Prezesa Agencji na bieżąco⁶⁷ oraz w cyklu miesięcznym, kwartalnym i rocznym. Jednocześnie prowadzono dodatkowy monitoring wynikający z konieczności sporządzania szczegółowych sprawozdań i informacji dla właściwych komórek organizacyjnych MON⁶⁸ w zakresie m.in.:

- działalności AMW,
- realizacji zamierzeń i wydatków z dotacji budżetowej MON,
- przejmowania i zagospodarowania mienia ruchomego,
- uzyskanych efektów mieszkaniowych,
- wyników spółek,
- wykorzystania zasobu mieszkaniowego i internatowego.

(dowód: akta kontroli str. 234-258, 296-336, 789-894)

W 2017 r. AMW realizowała zadania dotyczące zakwaterowania żołnierzy finansowane z dotacji budżetowej MON⁶⁹.

⁶³ Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1050).

⁶⁴ W 2016 r. Minister Obrony Narodowej w decyzji Nr 305/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 października 2016 r. w sprawie wykazu przedsiębiorców wykonujących zadania w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa państwa we współpracy z Agencją Mienia Wojskowego (Dz. Urz. MON poz. 179, ze zm.) ustalił przedmiotowy wykaz przedsiębiorców.

⁶⁵ „Trzyletni plan wykorzystania zasobu mieszkaniowego i internatowego Agencji Mienia Wojskowego na lata 2017-2019” zatwierdzony przez Ministra Obrony Narodowej w dniu 30 marca 2017 r., został opracowany zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 8 oraz ust. 4, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego.

⁶⁶ Opracowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 września 2010 r. w sprawie planu działalności i sprawozdania z jego wykonania (Dz. U. poz. 1254). Plan został zaakceptowany przez Prezesa AMW w dniu 6 grudnia 2017 r. i opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej AMW w styczniu 2017 r.

⁶⁷ Między innymi w oparciu o Zintegrowany System Informatyczny AMW i system HYPERION PLANNING.

⁶⁸ Na podstawie ustaw i przepisów wewnątrzresortowych regulujących działalność Agencji oraz umów zawartych z MON na udzielanie celowych dotacji budżetowych na 2017 r.

⁶⁹ Zadania te polegały m.in. na wypłacaniu w ramach dotacji celowej MON świadczeń dla żołnierzy, o których mowa w art. 29 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego oraz w art. 21 i 23 ustawy o zakwaterowaniu SZ i w przepisach wykonawczych do tej ustawy.

Korekta wysokości planowanej dotacji dokonana w październiku 2017 r. (z kwoty 638.818 tys. zł do 748.101 tys. zł) zapewniła realizację wniosków osób uprawnionych i dokonanie wypłat świadczeń w ustawowych terminach. W ramach dotacji Agencja wypłaciła m.in.:

- 679.185 świadczeń mieszkaniowych (na dzień 31 grudnia 2017 r. ze świadczenia korzystało 59.255 żołnierzy),
- 1.055 odpraw mieszkaniowych,
- 19 świadczeń finansowych umożliwiających pokrycie kosztów najmu lokalu mieszkalnego.

W 2017 r. wydano 99 decyzji o wypłacie odprawy mieszkaniowej na kwotę 20.682,2 tys. zł z terminem realizacji w 2018 r., a 171 wniosków o wypłatę odprawy mieszkaniowej na kwotę około 33.606,2 tys. zł oczekiwało na wydanie decyzji o jej wypłacie.

Dyrektor Departamentu Zakwaterowania AMW w wyjaśnieniu podał, że wypłata powyższych 270 odpraw mieszkaniowych będzie zrealizowana w 2018 r. z zachowaniem ustawowego terminu wydania decyzji o wypłacie odprawy mieszkaniowej⁷⁰ i terminów wypłaty tego świadczenia ustalonych w przepisach wykonawczych⁷¹.

W 2017 r. Agencja przydzieliła 1.642 kwatery i lokale mieszkalne (z tego 118 lokali z nowego budownictwa oraz 1.524 lokale będące w zasobie Agencji i przekazane do ponownie zasiedlenia). Dla żołnierzy przeznaczono 1.496 lokali.

Na koniec 2017 r. w dyspozycji AMW pozostawało ogółem 26.865 lokali mieszkalnych⁷², z tego:

- 9.065 lokali (33,7%) znajdowało się w budynkach, których właścicielem jest Skarb Państwa,
- 14.615 lokali (54,4%) znajdowało się w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- 3.185 lokali (11,9%) wynajmowanych na podstawie umów zawartych przez AMW z TBS KWATERA sp. z o.o. oraz od osób trzecich i spółdzielni.

Część lokali z ww. zasobu (3.024 lokale, tj. 11,3%) było wykorzystywane na zakwaterowanie internatowe żołnierzy. Natomiast pozostały zasób, tj. 23.841 lokali (88,7%) wykorzystanych było w następujący sposób:

- 12.301 lokali zajmowali żołnierze zawodowi (45,8%),
- 8.719 lokali zajmowali emeryci i renciści wojskowi, wdowy oraz inne osoby uprawnione (32,5%),
- 130 lokali było w trakcie zasiedlania (0,7%),
- 201 lokali trwale zbędnych, których zasiedleniem nie byli zainteresowani żołnierze; przeznaczone były do zbycia (0,8%),
- 2.490 lokali było wolnych; przeznaczono je na zakwaterowanie żołnierzy zawodowych (9,3%), z tego:
 - a) 552 lokale zostały zaproponowane żołnierzom,
 - b) 513 lokali (wyremontowanych) oczekiwało na zaproponowanie żołnierzom,
 - c) 1.034 lokali były wolnych (były to lokale zakwalifikowane do remontu oraz lokale nowo pozyskane będące w trakcie prac wykończeniowych),
 - d) 8 lokali, wobec których toczyły się postępowania sądowe lub windykacyjne,

⁷⁰ Zgodnie z art. 47 ust. 2 ustawy o zakwaterowaniu SZ dyrektor oddziału regionalnego Agencji wydaje decyzję o wypłacie odprawy mieszkaniowej nie później niż w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku.

⁷¹ Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 lipca 2016 r. w sprawie wypłaty odprawy mieszkaniowej (Dz. U. poz. 1195) wypłata odprawy mieszkaniowej następuje w terminie do 30 dni od dnia, w którym decyzja o jej wypłacie stała się ostateczna.

⁷² W tej liczbie było 12.020 kwater niepodlegających prywatyzacji, zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego.

- e) 383 lokale były przeznaczone na wynajem na czas oznaczony dla osób innych niż żołnierze zawodowi, ze względu na brak potrzeb mieszkaniowych żołnierzy (na podstawie art. 68 ust. 2 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego).

Na koniec 2017 r. Agencja dysponowała łącznie 10.342 miejscami internatowymi, z tego 9.531 miejsc znajdowało się w zasobie własnym, a 811 miejsc było wynajmowanych głównie od AMW TBS KWATERA sp. z o.o. oraz od osób trzecich. Były one wykorzystywane przez 8.804 żołnierzy zawodowych i 208 innych osób uprawnionych (m.in. przez pracowników wojska i instytucji podległych MON). Na pozostałą niezasiedloną część zasobu internatowego w liczbie 1.330 miejsc składało się:

- 915 miejsc przeznaczonych na zakwaterowanie, będących w trakcie remontu, wyposażania lub zasiedlania,
- 296 miejsc wolnych przeznaczonych na bieżące zakwaterowanie żołnierzy,
- 119 miejsc w trakcie likwidacji.

Ogółem na koniec 2017 r. w zasobach mieszkaniowych Agencji zamieszkiwało 21.105 żołnierzy zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 259-266, 667-680, 789-894)

Ponadto AMW w 2017 r. zrealizowała zadania dotyczące:

- a) zagospodarowywania mienia ruchomego⁷³ (niekoncesjonowanego); w każdym roku Agencja przejmuje i zagospodarowuje kilkadziesiąt tysięcy pozycji asortymentowych (p.a.) mienia ruchomego zbędnego dla jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej oraz Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji; w 2017 r. w zakresie mienia niekoncesjonowanego oddziały regionalne AMW przejęły z jednostek organizacyjnych MON 38.718 p.a. (89,8% planu); z przyczyn niezależnych od Agencji nie przejęto 4.212 p.a. (9,8%); zagospodarowano 40.914 p.a. przejętych w 2017 r. i w latach poprzednich; natomiast z jednostek organizacyjnych MSWiA przejęto 163 p.a. (97,6% planu); pozostałe 4 p.a. (2,4%) nie zostały przejęte z przyczyn niezależnych od Agencji; w 2017 r. zagospodarowano 119 p.a. przejętych z MSWiA w 2017 r. i w latach poprzednich; wykonane przychody AMW z tytułu sprzedaży mienia ruchomego niekoncesjonowanego wyniosły 20.638,6 tys. zł (91,4% planu);
- b) zagospodarowywania mienia ruchomego (koncesjonowanego); w 2017 r. AMW w zakresie mienia koncesjonowanego przejęła z jednostek organizacyjnych MON 18.021 p.a. (93% planu); z przyczyn niezależnych od Agencji nie przejęto 1.168 planowanej liczby p.a.; zagospodarowano 8.536 p.a. przejętych w 2017 r. i w latach poprzednich; z jednostek organizacyjnych MSWiA przejęto 4.540 p.a. (83,7% planu); z przyczyn niezależnych od Agencji nie przejęto 881 p.a.; zagospodarowano 143 p.a. przejęte w 2017 r. i w latach poprzednich; przychody wykonane przez AMW w 2017 r. z tytułu sprzedaży mienia ruchomego koncesjonowanego wyniosły 43.689 tys. zł (147,1% planu); w najważniejszych grupach asortymentowych mienia ruchomego koncesjonowanego Agencja w 2017 r. zagospodarowała m.in. 17 czołgów, 42 pojazdy opancerzone, 10 szt. sprzętu artyleryjskiego (od 23 do 152 mm), 374 szt. broni, 631 szt. sprzętu łączności i radiolokacji oraz znaczną ilość sprzętu OPBMR, środków chemicznych, środków bojowych i odpadów;

⁷³ Zamierzenia w zakresie gospodarowania mieniem ruchomym realizowane były w oparciu o opracowaną w Agencji i uzgodnioną z resortem obrony narodowej „Strategię gospodarowania mieniem ruchomym zbędnym dla resortu Obrony Narodowej oraz Spraw Wewnętrznych na lata 2015-2018”.

- c) gospodarowania mieniem Skarbu Państwa powierzonym Agencji (w tym przejmowanie nieruchomości zbędnych dla resortu obrony narodowej i MSWiA oraz nieruchomości czasowo niewykorzystywanych przez resort obrony narodowej); na koniec 2017 r. AMW posiadała w swoim zasobie⁷⁴:
- 2.359 nieruchomości gruntowych o łącznej powierzchni 4.132,7 ha;
 - 360 budynków o przeznaczeniu mieszkalnym o powierzchni 595.957 m²;
 - 65 budynków internatowych o powierzchni 121.690 m²;
 - 2.692 budynki o innym przeznaczeniu o powierzchni 907.574 m².
- Zasób ten ulega systematycznemu zmniejszeniu na skutek sprzedaży nieruchomości oraz ich zintensyfikowanego przekazywania w trwały zarząd; wpływ na to miała także niewielka i systematycznie zmniejszająca się liczba nieruchomości trwale zbędnych przejmowanych przez Agencję z resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji⁷⁵; na koniec 2017 r. stan zagospodarowania nieruchomości w zasadniczych grupach przedstawiał się następująco:
- nieruchomości gruntowe zabudowane i niezabudowane oddane w trwały zarząd - o powierzchni 913,9 ha;
 - nieruchomości lokalowe oddane w trwały zarząd - o powierzchni 4.240 m²;
 - lokale użytkowe wynajęte i zagospodarowane w inny sposób - 1.265 lokali (na 1.842, tj. 68,7%);
- d) obrotu mieniem, w tym sprzedaży lokali mieszkalnych i innych nieruchomości oraz infrastruktury; w 2017 r. AMW sprywatyzowała (sprzedała) 409 lokali mieszkalnych (95,1% planu) za kwotę 9.999,7 tys. zł - na podstawie ustawy o Agencji Mienia Wojskowego - oraz 96 lokali trwale zbędnych, w trybie przetargowym (101,1% planu) za kwotę 7.855,9 tys. zł - na podstawie ustawy o gospodarce nieruchomościami; ponadto AMW sprzedała 38 lokali użytkowych (135,7% planu) za kwotę 586,2 tys. zł,
- e) pozostałych zadań, m.in.: projektów specjalnych, przejmowania nieruchomości czasowo niewykorzystywanych przez resort obrony narodowej, przechowywania mienia koncesjonowanego oraz utylizacji mienia i odpadów.

W 2017 r. Agencja na podstawie art. 30 ust. 4 i 5 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego była zobowiązana do dokonywania kwartalnych naliczeń odpisów na Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych (FMSZ) i Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego (FMBP). Agencja Mienia Wojskowego w 2017 r. przekazała na FMSZ kwotę 43.307,7 tys. zł⁷⁶. Na FMBP w 2017 r. odpisów nie naliczono, gdyż w 2017 r. w AMW nie wystąpiła nadwyżka przychodów nad kosztami z tytułu gospodarowania przez Agencję mieniem Skarbu Państwa przekazanym przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych⁷⁷.

⁷⁴ Przedstawione dane nie obejmują nieruchomości gruntowych oraz budynków, dla których Agencja nie jest stuprocentowym właścicielem oraz oddanych w trwały zarząd i nieruchomości, dla których AMW jest użytkownikiem wieczystym.

⁷⁵ W 2017 r. Agencja przejęła jedynie 2 nieruchomości z MON i 12 nieruchomości z MSWiA, a na 2018 r. nie zaplanowano przejęcia żadnej nieruchomości z MON.

⁷⁶ Zgodnie z art. 32 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego. Według stanu (zestawienia) na dzień 12 marca 2018 r. kwota ta składała się z odpisu za IV kwartał 2016 r. w wysokości 11.450,2 tys. zł oraz wpłat za I, II i III kwartał 2017 r. w łącznej wysokości 31.857,4 tys. zł (z uwzględnieniem rozliczenia rocznego za 2016 r. dokonanego po zatwierdzeniu przez Ministra Obrony Narodowej sprawozdania finansowego AMW za 2016 r.).

⁷⁷ Zgodnie z art. 30 ust. 5 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego.

Na podstawie art. 60 ust. 4 i art. 128 ust. 1 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego Agencja w 2017 r. wykonywała prawa z udziałów w stosunku do następujących spółek niezbędnych do realizacji zadań AMW⁷⁸:

- AMW TBS KWATERA sp. z o.o.,
- AMW REWITA sp. z o.o.,
- AMW SINEVIA sp. z o.o.,
- AMW HOTELE sp. z o.o.,
- Mazowiecki Port Lotniczy Warszawa-Modlin sp. z o.o.,
- AMW INVEST sp. z o.o.,
- AIRPORT VILLAGE sp. z o.o.⁷⁹.

Ponadto od dnia 20 czerwca 2017 r. Agencja wykonywała prawa z udziałów Skarbu Państwa w poniższych spółkach⁸⁰:

- Wojskowe Biuro Projektów Budowlanych sp. z o.o.,
- Wojskowe Przedsiębiorstwo Handlowe sp. z o.o.,
- Bosacka Development Partners sp. z o.o. w likwidacji.

(dowód: akta kontroli str. 296-336, 463-481, 789-894)

W ramach audytu wewnętrznego w 2017 r. zrealizowano 4 zadania zapewniające oraz 7 czynności doradczych, które dotyczyły m.in. odpraw mieszkaniowych, zarządzania zasobami osobowymi w Agencji oraz wykorzystania samochodów prywatnych do celów służbowych. Ponadto przeprowadzono 8 czynności sprawdzających polegających na dokonaniu oceny sposobu wdrożenia i skuteczności zaleceń do zadań zapewniających zrealizowanych w latach ubiegłych. Audytor wewnętrzny AMW w dniu 24 stycznia 2018 r. złożył „Roczne zapewnienie z zastrzeżeniami” dotyczące oceny stanu kontroli zarządczej przez audyt wewnętrzny w Agencji Mienia Wojskowego w 2017 r. Zastrzeżenia dotyczyły m.in. niewdrożenia do końca 2017 r. nowego oprogramowania służącego do ewidencji gospodarowania rzeczami ruchomymi koncesjonowanymi oraz niekoncesjonowanymi⁸¹. Dyrektorzy Departamentów Gospodarki Mieniem Ruchomym oraz Teleinformatyki AMW w wyjaśnieniach podali m.in., że:

- obecnie użytkowany system informatyczny i przyjęte w AMW zasady ewidencji mienia ruchomego spełniają wymagania ujęte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 22 sierpnia 2012 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania wprowadzonych do obrotu materiałów wybuchowych, broni, amunicji oraz wyrobów i technologii o przeznaczeniu wojskowym i policyjnym⁸²,

⁷⁸ Rada Ministrów określiła wykaz tych spółek w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2017 r. w sprawie wykazu spółek prawa handlowego niezbędnych do realizacji zadań Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. poz. 145, ze zm.).

⁷⁹ W 2017 r. zakończył się proces likwidacji Spółki i w dniu 30 maja 2017 r. została ona wykreślona z rejestru przedsiębiorców.

⁸⁰ Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne (Dz. U. poz. 1164) oraz na podstawie aktu przekazania przez Prezesa Rady Ministrów wykonywania powyższych uprawnień Agencji Mienia Wojskowego z dnia 8 czerwca 2017 r.

⁸¹ W ocenie Audytora wewnętrznego (koordynatora) AMW wykorzystywanie w Agencji oprogramowania wdrożonego w 1998 r. i opartego na systemie DOS miało wpływ na takie obszary kontroli zarządczej jak: zgodność działalności z przepisami prawa, sprawozdania, ochrona zasobów oraz skuteczność przepływu informacji.

⁸² Dz. U. poz. 1008.

- w Agencji trwają prace mające na celu wdrożenie do użytkowania nowego oprogramowania służącego do obsługi procesu ewidencji mienia ruchomego (zakończenie tego procesu przewiduje się na 2020 r.)⁸³.

Przedsięwzięcia w zakresie kontroli wewnętrznej AMW realizowane były w oparciu o „Plan kontroli Biura Prezesa Agencji Mienia Wojskowego na 2017 rok”⁸⁴ opracowany na podstawie „Regulaminu kontroli wewnętrznej Agencji Mienia Wojskowego”⁸⁵, w którym ustalono system, cele i zadania oraz formę i zakres prowadzenia kontroli wewnętrznej w Agencji. Wyniki 55 zadań kontrolnych⁸⁶ zrealizowanych w 2017 r. ujęto w sprawozdaniach z działalności kontrolnej AMW za 2017 r.⁸⁷.

Ustalenia wynikające z prowadzonego audytu i kontroli wewnętrznej były wykorzystywane w toku bieżącej działalności AMW.

(dowód: akta kontroli str. 54-67, 141-146, 186-199, 681-737, 789-891)

W ramach nadzoru sprawowanego przez Ministra Obrony Narodowej działalność AMW była kontrolowana przez Departament Spraw Socjalnych MON i Departament Kontroli MON. Zalecenia i wnioski pokontrolne wynikające z wystąpień pokontrolnych zostały zrealizowane bądź są w trakcie realizacji⁸⁸.

W 2017 r. Agencja w toku swej działalności wykorzystywała także zewnętrzne audyty, ekspertyzy i opinie prawne⁸⁹, które dotyczyły głównie kwestii prawnych i finansowych związanych z działalnością spółek, w których Agencja w 2017 r. wykonywała prawa z udziałów Skarbu Państwa.

(dowód: akta kontroli str. 186-199, 337-371, 681-737, 789-891, 1044-1054)

Prezes Agencji Mienia Wojskowego oświadczył, że w 2017 r. Agencja realizowała wydatki i koszty, które były ujęte w planie finansowym.

W Agencji na bieżąco identyfikowano ryzyka dotyczące jej działalności wynikające m.in. ze zmian prawa, które miały wpływ na jej działalność w 2017 r.; ryzyka te dotyczyły m.in.:

- zmiany ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali,
- wątpliwości co do możliwości udzielania przez AMW zamówień w spółkach utworzonych przez Agencję i niezbędnych do realizacji zadań Agencji, które zostały wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 2017 r.

⁸³ Działania w tym zakresie podejmowano już wcześniej, ale firma, z którą w dniu 8 sierpnia 2017 r. zawarto umowę na wdrożenie systemu informatycznego wspomagającego obsługę procesu ewidencji mienia ruchomego, nie wywiązała się z realizacji tego zamierzenia w ustalonym terminie. W związku z powyższym AMW w dniu 15 marca 2018 r. odstąpiła od przedmiotowej umowy i naliczyła karę umowną w kwocie 43,9 tys. zł (nota księgowa Nr 1/DT/2018 z dnia 25 marca 2018 r.).

⁸⁴ Także w oparciu o „Korektę planu kontroli Biura Prezesa Agencji Mienia Wojskowego na 2017 rok” zatwierdzoną przez Prezesa AMW w dniu 28 marca 2017 r.

⁸⁵ Wdrożony do użytku decyzją Prezesa Agencji Mienia Wojskowego Nr 32/2017 z dnia 22 marca 2017 r.

⁸⁶ W tym 10 zadań zrealizował Departament Kontroli Wewnętrznej Biura Prezesa Agencji.

⁸⁷ „Sprawozdanie z działalności kontrolnej Agencji Mienia Wojskowego w 2017 roku” zatwierdzone przez Prezesa AMW w dniu 5 marca 2018 r.

⁸⁸ W „Wystąpieniu pokontrolnym z kontroli przeprowadzonej w Agencji Mienia Wojskowego, zarządzonej przez Dyrektora Departamentu Kontroli MON z upoważnienia Ministra Obrony Narodowej”, która została przeprowadzona w dniach od 7 do 28 lutego 2017 r. (pismo Nr DKon/467 z dnia 1 marca 2018 r.) ujęto dwa wnioski o:

- zintensyfikowanie przedsięwzięć restrukturyzacyjnych mających zapewnić stałe zmniejszanie kosztów działalności AMW,
- dalsze poszukiwanie możliwości zwiększenia ogólnej rentowności AMW w ramach prowadzonej działalności.

⁸⁹ Agencja zamówiła łącznie 7 zewnętrznych audytów, ekspertyz i opinii prawnych za łączną kwotę 74 tys. zł.

w sprawie wykazu spółek prawa handlowego niezbędnych do realizacji zadań Agencji Mienia Wojskowego⁹⁰,

- wątpliwości Agencji co do konieczności posiadania przez AMW koncesji na obrót paliwami ciekłymi⁹¹, w odniesieniu do sprzedaży przez AMW zbędnych dla resortu obrony narodowej lotniczych paliw technologicznych (w tym stanowiących odpady)

oraz dotyczyły działalności Agencji w przyszłości, w szczególności:

- systematycznie zmniejszającej się liczby nieruchomości przekazywanych Agencji z zasobów resortu obrony narodowej⁹²,
- „zwrotnie” przekazywanych nieruchomości z zasobu AMW w trwały zarząd MON (m.in. w związku z trwającym procesem tworzenia Wojsk Obrony Terytorialnej),
- możliwości ewentualnego zmniejszenia się zasobu nieruchomości Agencji, wynikającego z przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości⁹³.

W związku z ww. czynnikami mającymi lub mogącymi mieć wpływ na działalność Agencji podejmowano działania zaradcze możliwe do zrealizowania na szczeblu Agencji lub we współpracy z właściwymi organami państwowymi.

Najwyższa Izba Kontroli podkreśla, że dotychczasowe działania zapewniały ciągłość finansowania ustawowych zadań Agencji bez konieczności udzielania AMW dotacji podmiotowej z budżetu państwa oraz dotacji celowej na inwestycje niezbędne do wykonywania zadań państwa, dotyczące m.in. budowania budynków mieszkalnych dla żołnierzy⁹⁴. Zdaniem NIK, rozważenia wymaga wpływ ww. czynników na przyszłość funkcjonowania Agencji i kontynuowanie jej działań w celu zapewnienia właściwego finansowania realizacji jej zadań w kolejnych latach.

(dowód: akta kontroli str. 337-371, 654-655, 789-891, 1025-1037)

W 2017 r. Minister Obrony Narodowej sprawował nadzór nad Agencją Mienia Wojskowego poprzez Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej⁹⁵ i komórki organizacyjne MON, w tym: Departament Infrastruktury⁹⁶ oraz Departament Spraw Socjalnych⁹⁷.

⁹⁰ Prawidłowość takiego rozwiązania potwierdził Urząd Zamówień Publicznych w piśmie nr UZP/DP/O/026/523(3)/16/WK (KW-154/17) z dnia 30 grudnia 2016 r.

⁹¹ O której mowa w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220, ze zm.).

⁹² Na 2018 r. nie zaplanowano przekazania żadnych nieruchomości.

⁹³ Na mocy tej ustawy Krajowy Zasób Nieruchomości (KZN) upoważniony jest do wskazania wybranych nieruchomości z zasobu AMW i żądania przekazania ich przez Agencję do zasobu KZN (dotyczy to nieruchomości ujętych w wykazach, o których mowa w przedmiotowej ustawie, które Agencja jest zobowiązana prowadzić i przysyłać dla potrzeb KZN).

⁹⁴ W ciągu ostatnich 10 lat AMW (do 30 września 2015 r. jako WAM) pozyskała 6.674 lokale za kwotę około 1,5 mld zł.

⁹⁵ Zgodnie z § 5 decyzji Nr 479/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie kierowania Ministerstwem Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON poz. 328, ze zm.) oraz zgodnie z pkt. II A. 1 załącznika pn. „Wykaz jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych wraz z ich bezpośrednim podporządkowaniem”, do decyzji Nr 63/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 marca 2016 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanych wraz z ich bezpośrednim podporządkowaniem (Dz. Urz. MON poz. 38, ze zm.).

⁹⁶ Zgodnie z § 23 ust. 3 regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 33/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON poz. 250, ze zm.).

⁹⁷ Zgodnie z § 32 ust. 3 regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 33/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej.

Prezes AMW w wyjaśnieniu podał, że w związku ze sprawowaniem przez Ministra Obrony Narodowej nadzoru nad Agencją Mienia Wojskowego „w skali roku, przedkłada komórkom organizacyjnym resortu obrony narodowej 30 sprawozdań z działalności Agencji”. Dotyczą one wszystkich podstawowych obszarów funkcjonowania Agencji oraz realizacji jej celów i zadań.

Rada Nadzorcza AMW⁹⁸ w 2017 r. na 10 posiedzeniach oraz przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość podjęła 11 uchwał dotyczących przede wszystkim:

- opiniowania projektu rocznego planu finansowego Agencji na 2017 r. oraz jego korekty,
- opiniowania rocznego sprawozdania finansowego AMW za 2016 r. i rocznego sprawozdania z działalności Agencji za 2016 r.,
- udzielenia Prezesowi AMW absolutorium z wykonywania obowiązków w okresie objętym rocznym sprawozdaniem finansowym za 2016 r.,
- określenia warunków postępowania w sprawie wyboru biegłego rewidenta do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Agencji,
- wykonywania innych czynności nadzorczych w podstawowych obszarach działalności Agencji.

(dowód: akta kontroli str. 789-891)

Ustalone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Ocena częściowa	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego za 2017 r. przez Agencję Mienia Wojskowego.

2. Sprawozdawczość i księgi rachunkowe

2.1. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Agencję Mienia Wojskowego następujących sprawozdań za 2017 r.:

- z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb-35),
 - z wykonania planu finansowego agencji wykonawczej (Rb-40),
- a także sprawozdań za IV kwartał 2017 r. o stanie:

- należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
 - zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z)
- oraz roczne uzupełniające sprawozdanie o stanie zobowiązań (Rb-UZ).

Kwoty wykazane w wymienionych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Wyżej wymienione sprawozdania nie podlegały korektom i zostały sporządzone terminowo oraz prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Przyjęty system kontroli zarządczej, w ramach którego funkcjonowały także mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych, zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości i rzetelności sporządzonych sprawozdań poprzez m.in.:

- odpowiednie zastosowanie uregulowań zewnętrznych i wewnętrznych⁹⁹,

⁹⁸ Na podstawie art. 20 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego i Regulaminu Rady Nadzorczej z dnia 2 listopada 2015 r.

⁹⁹ Mimo braku szczegółowych, pisemnych procedur dotyczących sporządzania sprawozdań finansowych kwestie te uregulowano w obowiązujących w Agencji przepisach wewnętrznych obejmujących m.in.: politykę (zasady) rachunkowości AMW wprowadzoną do stosowania decyzją Nr 143/2016 Prezesa Agencji Mienia Wojskowego z dnia 29 grudnia 2016 r. (wraz ze zmianami

- właściwe wykorzystanie automatycznych powiązań zapisów w księgach rachunkowych z pozycjami sprawozdań w finansowo-księgowych systemach informatycznych,
- zastosowanie odpowiednich mechanizmów nadzoru i kontroli oraz badania ryzyka w tym zakresie.

Ogół zasad sprawowania kontroli zarządczej oraz zasad zarządzania ryzykiem w AMW uregulowano we wprowadzonych w Agencji „Procedurach systemu kontroli zarządczej w Agencji Mienia Wojskowego” oraz w „Polityce zarządzania ryzykiem w Agencji Mienia Wojskowego”¹⁰⁰. Na początku 2018 r. w Agencji przeprowadzono proces „samooceny” funkcjonowania kontroli zarządczej w AMW za 2017 r., w wyniku którego opracowano „Raport z przeprowadzonej samooceny systemu kontroli zarządczej w AMW za 2017 r.”. Jednocześnie sporządzono „Sprawozdanie z wykonania planu działalności AMW na 2017 r.” oraz „Sprawozdanie z monitoringu ryzyka AMW dla niezrealizowanych celów i zadań za 2017 r.”.

Prezes AMW w dniu 26 marca 2018 r. złożył „Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej Prezesa Agencji Mienia Wojskowego za rok 2017”, w którym ujęto przedsięwzięcia planowane do realizacji w 2018 r. w celu poprawy funkcjonowania systemu kontroli zarządczej, dotyczące m.in.:

- kontynuacji prac związanych z doskonaleniem systemu kontroli zarządczej, w szczególności w obszarach środowiska wewnętrznego, informacji i komunikacji oraz definiowania celów i zarządzania ryzykiem,
- propagowania zasad i wartości etycznych wśród pracowników podczas wypełniania przez nich codziennych obowiązków,
- opracowania i wdrożenia zaktualizowanych procedur systemu kontroli zarządczej i zarządzania ryzykiem w AMW,
- realizacji zaleceń i wniosków pokontrolnych wynikających z kontroli wewnętrznych i przeprowadzanych przez podmioty zewnętrzne,
- aktualizacji wewnętrznych przepisów regulujących procesy zarządcze w AMW i zasady działania Agencji w celu zapewnienia efektywnej realizacji celów i zadań.

(dowód: akta kontroli str. 74-140, 269-291, 448-455, 895-999)

Agencja sporządziła roczne sprawozdanie Rb-BZ2 z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym za 2017 r. zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹⁰¹ i przekazała je do MON oraz w formie elektronicznej do Ministerstwa Finansów, w terminie określonym w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 267-268)

Biegły rewident wydał opinię z przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego Agencji Mienia Wojskowego sporządzonego za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. W ocenie biegłego rewidenta sprawozdanie finansowe Agencji Mienia Wojskowego:

- przekazywało rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Agencji na dzień 31 grudnia 2016 r., jak też jej wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r., zgodnie z mającymi zastosowanie

polityki rachunkowości AMW wprowadzonymi decyzjami Prezesa AMW z dnia 28 kwietnia i 28 grudnia 2017 r.) oraz Regulamin Organizacyjny AMW wprowadzony do stosowania decyzją Nr 25/2017 Prezesa AMW z dnia 9 marca 2017 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Agencji Mienia Wojskowego i karty pracy pracowników (zakresy obowiązków) zajmujących się przedmiotową problematyką.

¹⁰⁰ Decyzją Nr 16/2016 Prezesa AMW z dnia 28 stycznia 2016 r.

¹⁰¹ Dz. U. Nr 298, poz. 1766, ze zm.

przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,

- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- było zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Agencję przepisami prawa i postanowieniami statutu Agencji.

Sprawozdanie to zostało zatwierdzone przez Ministra Obrony Narodowej w dniu 6 września 2017 r.¹⁰².

(dowód: akta kontroli str. 68-69, 447)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

W ramach kontroli wykonania planu finansowego Agencji Mienia Wojskowego za 2017 r. odstępiono od badania ksiąg rachunkowych z uwagi na to, że:

- w poprzedniej kontroli wykonania planu finansowego Agencji (za 2016 r.) nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- w trakcie bieżącej kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi rachunkowe, stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań Agencji Mienia Wojskowego obejmujące zapisy dotyczące przychodów i dochodów oraz kosztów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo,
- w trakcie bieżącej kontroli nie ujawniono nieprawidłowości, które mogłyby świadczyć o nieprawidłowościach w prowadzeniu ksiąg rachunkowych,
- opinie o sprawozdaniach finansowych Agencji Mienia Wojskowego za lata 2015-2016 były pozytywne,
- opinia o sprawozdaniu finansowym „dawnej Agencji Mienia Wojskowego” za okres 9 miesięcy zakończony 30 września 2015 r. była pozytywna.

(dowód: akta kontroli str. 68-73)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Agencję Mienia Wojskowego sprawozdania budżetowe i sprawozdania w zakresie operacji finansowych.

3. Realizacja wniosków pokontrolnych NIK

Najwyższa Izba Kontroli po kontroli wykonania planu finansowego AMW za 2016 r. wniosła o kontynuowanie działań, we współpracy z MON, na rzecz wydania rozporządzenia w sprawie sposobu ustalania nadwyżki środków finansowych Agencji Mienia Wojskowego. W wyniku wspólnych działań komórek organizacyjnych

¹⁰² Sprawozdanie zostało opublikowane w Monitorze Sądowym i Gospodarczym Nr 40/2018 (5428) z dnia 26 lutego 2018 r. (poz. 8578).

MON oraz Agencji Mienia Wojskowego w dniu 24 października 2017 r. Minister Obrony Narodowej wydał rozporządzenie w tej sprawie¹⁰⁴, natomiast przedstawione przez NIK uwagi zostały wykorzystane w ramach działalności bieżącej Agencji.

VI. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków z uwagi na niestwierdzenie nieprawidłowości.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

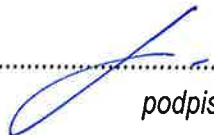
Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Pana Prezesa, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK¹⁰⁵, Panu Prezesowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Obrony Narodowej Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Obrony Narodowej

Kontroler
Adam Gęstwicki
specjalista k.p.


.....
podpis

Dyrektor
Marek Zająkła


.....
podpis

¹⁰⁴ Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 24 października 2017 r. w sprawie sposobu ustalania nadwyżki środków finansowych Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. poz. 2032).

¹⁰⁵ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2017 r. poz. 524).